

Z OBRAZNÉHO PÍSMÁ JANOVY APOKALYPSY

RUDOLF STEINER

II. ČÁST

GA 104 A

Odraz vývoje Země ve velkých zemských epochách a v poatlantských kulturních obdobích. Zhuštění lidských těl a následné inkarnace. Kontrast mezi duševním životem a vnějším životem. Bdění a spánek. Vnímání duchovního světa duchovností sídlící na Měsíci. Isidina služba ve starém Egyptě. O bytostech mezi Atlantány, které nemusely projít vývojem až k naší husté tělesnosti, se mluví jako o božských postavách, jako o bývalých družích lidí. V indickém období se odráží polární čas, v staroperském hyperborejský čas, v egyptsko-chaldejském lemurský čas a v řecko-latinském atlantská doba. V pátém období není co opakovat; stalo by se bezbožným obdobím, kdyby Kristus nesešoupil do fyzického těla Ježíše Nazaretského.
Nazaretského. Nazaretského. mezi duševním životem a vnějším životem.

ŠESTÁ PŘEDNÁŠKA

Kristiania, 15. května 1909

Abychom se mohli zamyslet nad úkolem naší doby a nad vývojem naší budoucnosti, musíme se podívat na fakta, která již známe. Když mluvíme o Zemi, máme na mysli vše, co k ní patří jako duchovní bytosti. Na počátku svého vývoje nebyla ještě Země oddělena od ostatních těles naší sluneční soustavy. Do naší sluneční soustavy zahrnujeme vše až po Saturn, a stejně jako fyzikální věda hovoří o staré velké zeměkouli, od níž se oddělila ostatní nebeská tělesa, tak i duchovní věda hovoří o starém velkém Saturnu, který - rozprostírající se daleko za hranice dnešní Země — zahrnoval celou sluneční soustavu a skládal se z vše pronikajícího tepla. Nebyl tam žádný vzduch; prostor, v němž se tato starobylá koule nacházela, byl protkán pravidelnými proudy tepla. To byli předkové nás lidí; naše těla se tehdy skládala z tepelných proudů.

Můžeme si o tom udělat představu, když si odmyslíme, co jsou kosti, nervy, svaly, a pak si ponecháme jen teplo krve. Takže v té době neexistovalo žádné nerostné království, ale člověk sám podléhal zákonitostem nerostů. Právě to musíme dnes jasně vnímat jako jednu z epoch našeho vývoje na Zemi.

Pak nastala epocha, kdy Země vyloučila starý Saturn, ale Slunce, Měsíc a Země zůstaly spojeny a *staly jedním* tělesem. Lidské tělo tehdy mělo vzdušnou podobu. Veškerá síla, která pochází ze Slunce, vycházela v té době z nitra Země. Vše vycházelo zevnitř, Země zářila do světového prostoru. Teprve když se Slunce oddělilo od Země, začalo ji ozařovat zvenčí. Máme tedy druhou epochu ve vývoji lidstva, v níž měl člověk sice vzdušnou, ale přece jen rostlinnou podobu existence. ... [Velká mezera v zápisu; popisuje se měsíční stav a polární a hyperborejská doba.]

Nyní přichází třetí doba, doba lemurská, kdy Měsíc vychází ze Země a měsíční bytosti na ni působí zvenčí. Bez vzájemného působení sil Slunce a Měsíce zvenčí by vůbec nebylo možné si představit pokrytí Země rostlinami. Kdyby Měsíc zůstal v tělese Země, Země by ztuhla natolik, že by člověk ztvrdl. Země se ocitla uprostřed mezi Sluncem a Měsícem jen proto, že se Měsíc oddělil; jinak by se Země pod vlivem

slunečních sil vyvíjela příliš rychle. Za správné tempo tedy vdčíme své poloze mezi Sluncem a Měsícem. Nyní tedy máme třetí fázi, kdy je Měsíc již venku.

Tyto tři etapy se odrážejí v poatlantském vývoji lidstva. To, co se odehrávalo venku ve velkém během stavu Země, se v malém zrcadlí v poatlantském období. Vidíme tedy, jak se vnější kosmické procesy takzvané polární doby odrážejí v první poatlantské kultuře, ve staroindické době. V té době, v polárním věku, bylo všechno uvnitř, v teplém těle Země, a my vidíme, jak to všechno staří Indové v sobě cítili. Proto jejich mysl nehleděla do světových prostorů, ale cítili se být spojeni s Brahmou.

Po polárním věku následoval hyperborejský věk s rasou lidí, kteří už měli tělo vzdušné podoby. Slunce se tehdy oddělilo od Země a nyní působilo zvenčí. Toto oddělení se odráží v staroperské kulturní epoše, kdy Zarathustra hlásal Ahuru Mazdao, Ducha Slunce. Sluneční duch je řídicím a vedoucím principem v staroperském světě.

A třetí, lemurský věk se odráží v egyptském období v celém náboženském pohledu. Učení o Osiridovi a Isidě lze charakterizovat z nejrůznějších stran a hledisek. Nejcharakterističtějším rysem tohoto učení však bylo následující: V dávném lemurském věku zrození a smrt ještě vůbec neexistovaly. Člověk si nejprve zopakoval stav, ve kterém byl, když se Slunce ještě neoddělilo od Země. V té době byl v duchovním těle. Když pak Slunce přestalo být spojeno se Zemí, dostalo tělo podobu vzdušnou, ale pak se lidské tělo naplnilo vodními parami. Před lemurským obdobím existovala lidská bytost jen jako pára, sotva odlišitelná od mlhy, která se vznášela jako mraky a měnila se jako dnešní mraky. V oněch dávných dobách tedy člověk ještě vůbec nebyl na Zemi, ale vznášel se nad Zemí. Kousky této jemné hmoty člověka neustále opouštěly a vytékaly z něj. Teprve v lemurském období došlo ke zhuštění lidského těla. Tím, že lidské tělo zhoustlo, došlo k tomu, čemu se říká postupné inkarnace. Teprve tehdy se duše a tělo oddělily takovým způsobem, že se dá říci, že člověk začal považovat vnější svět za něco jiného než tělo. Dnešní člověk rozlišuje svůj vnitřní a vnější život jako kontrast mezi životem duše a životem vnějším. Ve slunečním čase Země člověk vnímal jako vnější svět to, co existovalo jako duchovní bytosti v jeho okolí. Nyní přišel čas oddělování Měsíce, kdy se vnější část začala oddělovat od vnitřní. Tak se

objevil rozdíl mezi bděním a spánkem: člověk střídavě přecházel mezi jednotlivými stavy tak, že byl vystaven Slunci a zase se od něj odvracel. A tak se přiblížila doba, kdy člověk začal vnímat objekty osvětlené Sluncem. Během noci měsíční síla natolik stimulovala život duše, že člověk rozlišoval mezi dobou, kdy vnímal vnější svět, a stavem, kdy cítil síly působící prostřednictvím Měsíce takovým způsobem, že se stal jasnovidcem. Tehdy si člověk řekl, že díky duchovnosti přebývajícím v Měsíci může vnímat duchovní svět, který do něj proudí měsíčními silami. Tak mu měsíční síly jako odraz sluneční energie zprostředkovaly duchovní svět, zatímco vnější svět se pro něj den ode dne stával stále zřetelnějším.

To se odrazilo i v životě starých Egyptanů. Osiris byl nazýván slunečním duchem a Isis duší hledající slunečního ducha. To vše se odrazilo ve staroegyptské Isidině bohoslužbě. Náboženský život byl tedy měsíční bohoslužbou. Sluneční bytost sídlící na Měsíci je Osiris. Duše, které ho hledaly, ho mohly jasnovidně vidět. Ale jak člověk stále více klesal do fyzické tělesnosti, stávala se tato tělesnost pro Osirida jen jakousi truhlou. Když se lidé stali pozemšťany v pravém slova smyslu, Osiris se stále více stahoval.

Po lemurském období následovalo staré atlantské období, které se odrazilo ve čtvrté, řecko-latinské kultuře. Tato kultura tedy měla názor, který byl již kosmicky v atlantském věku. Tam se člověk stále více zhušťoval. Na počátku vývoje jsou kosti u člověka označeny pouze jako siločáry, pak je člověk vzdušná, později rosolovitá bytost. Formy kostního systému se nyní stále více vyvíjely. Na druhou stranu duševní síla byla v té době silnější. Lemuřané, kteří měli v dávných dobách těla podobná husté tekutině, měli mnohem větší duševní schopnosti než následující rasy. U Atlantánů to bylo stále podobné. Kdyby v té době existovaly dělové koule, takový Atlantán by například silou duše dokázal jednoduše odrazit kouli, která by na něj byla vystřelena, i když jeho fyzické tělo nebylo tak husté jako dnes. Atlantáné měli tedy stále mnohem řídkší fyzické tělo.

Mezi Atlantány byly bytosti, které nemusely projít vývojem až k naší husté tělesnosti. Byly podobné člověku, jenom byly vyvinutější. Tyto bytosti již mohly v těchto řídkých atlantských tělech projít plnou lidskou fází. Stojí o jeden stupeň výš než my lidé; a proto museli lidé projít sestupem do hustého fyzického těla, aby mohli rozvinout své vědomí Já.

Vzpomínka na všechny tyto bytosti se odráží ve starořeckém světě bohů a v celém myšlení a cítění této epochy.

Bohové evropského severu jsou jakoby bývalí druhové lidstva, ale ne tak silně zhuštěné bytosti. Skaldové o nich stále věděli, když nechali své vlastní nitro promluvit. V dávných dobách nebylo třeba *Eddy*, ani písma, aby se prokázalo, že něco takového existovalo. Ale kdyby Bůh nesestoupil v našem čtvrtém období, pak by člověk zapomněl na své dávné druhy, kteří byli v živé paměti mnohých lidí ještě ve třináctém, čtrnáctém století.

Nyní se dostáváme do našeho současného období. Tu však už nemáme co opakovat. Lidé si už na dřívější období nepamatují. Viděli jsme, jak se stará kultura vždy odráží v opakování. Nyní, v pátém období, však už lidstvo nemělo co opakovat; svět by byl prázdný, kdyby ve čtvrtém období nepřišel Jahve-Kristus“ a nepřebýval v těle Ježíše Nazaretského. Páté období by se stalo obdobím bez Boha, kdyby Kristus nesestoupil do fyzického těla Ježíše Nazaretského.

Ve staroindické epoše se tak odráží polární doba, v staroperské hyperborejský čas, v egyptsko-chaldejské lemurská doba a v řecko-latinské epoše atlantské období. A nyní se podíváme, co je důležité v éterických a astrálních tělech lidí, kteří v naší době přijímají do sebe poznání Kristovy události.